

Любі друзі! Багато народів захоплюються героїзмом і мужністю українського народу. Тож, ми вже зараз повинні працювати для відбудови, щоб і надалі прославляти нашу неймовірну Батьківщину.

Знання - це наша сила!

Коли лунає сирена-направляйтесь в укриття! Бережіть себе!

Урок № 21

Дата: 05.12.2022

Тема: Утвердження незалежності України

Мета: охарактеризувати утвердження незалежності України, розвивати аналітичне мислення; виховувати повагу до Батьківщини.

Хід уроку:

В березні 1985 р. на посаду керівника КПРС та СРСР було обрано М. Горбачова. Саме за його ініціативою розпочалася перебудова в СРСР (квітень 1985 р.). Перебудова починалася з інформації. Виник суто радянський термін "гласність", який увійшов в іноземні мови без перекладу. Гласність – це право знати, що відбувається в країні та у світі. Роль першопроходців у захисті української культури, навколишнього середовища, "білих плям" історії відіграла Спілка письменників України та її центральний орган – газета "Літературна Україна". Широкий розголос мали виступи О. Гончара, Р. Братуня, І. Дзюби, І. Драча, В. Дрозда та багатьох інших. В Україну почали вертатися твори представників "розстріляного відродження".

Навесні 1985 р. країну охопила одна з перших кампаній «перебудови», що розпочалася як впровадження руху за «здоровий спосіб життя», а фактично звелася до авантюрної антиалкогольної кампанії. У травні 1985 р. з'явилася постанова ЦК КПРС про заходи щодо подолання пияцтва та алкоголізму. На цей час алкоголізм в країні набув характеру економічної і соціальної проблеми, через яку погіршувалися виробничі показники, відбувалася фізична і моральна деградація сотень тисяч людей. У другій половині 1985 р. розгорнулася вирубка виноградників у Криму, на Одещині та Закарпатті, під час якої знищили насадження винограду унікальних сортів. Збір цих ягід скоротився на 20 %.

26 квітня 1986р. – відбулась аварія на Чорнобильській АЕС. Радіаційне забруднення, спричинене катастрофою, є збудником онкологічних захворювань серед населення, шкідливо позначається на загальному стані здоров'я.

У республіці стали поширюватися "самвидавські" газети і журнали. У 1987 р. В. Чорновіл відновив видання "Українського вісника". Поступово стала відкриватися правда про такі сторінки української історії ХХ ст., як Центральна рада, голод 1921–1922 рр., Голодомор 1932-1933 рр., насильницька колективізація, сталінські репресії, діяльність ОУН-УПА, інші трагічні сторінки історії українського народу; розгорнулася дискусія про національну символіку.

Чорнобильська катастрофа сприяла поживленню суспільно- політичного руху в республіці. 13 листопада 1988 р. у Києві відбувся перший за роки радянської влади масовий мітинг, присвячений екологічним проблемам. Крім питань екології, гострій критиці були піддані посадові особи, винні в чорнобильській трагедії та її наслідках.

У травні 1988 р. ухвалено Закон «Про кооперацію в СРСР». Людям, які об'єднувалися в зареєстровані державними установами кооперативи, дозволялася підприємницька діяльність, здебільшого у сфері громадського харчування та послуг. Це був перший крок входження Радянського Союзу в ринкову економіку. У 1988 р. сім'ям колгоспників надали право брати землю в оренду для використання в сільськогосподарському виробництві строком до 50 років. З осені 1990 р. в Україні запровадили продаж продовольчих і промислових товарів за картками споживача з купонами.

Одне з перших неформальних об'єднань виникло в Києві в серпні 1987 р. — Український культурологічний клуб (УКК) Перша неформальна організація республіканського масштабу — Українська Гельсінська спілка (УГС) — постала в березні 1988 р. Її очолив Л. Лук'яненко.

У 1989 р. були засновані Товариство української мови ім. Т. Шевченка, що діяло поза партійним контролем, "Товариство Лева", "Зелений світ", «Меморіал».

У вересні 1989 р. з ініціативи Співки письменників України, підтриманої історико-просвітницьким товариством "Меморіал" і Товариством української мови ім. Т. Г. Шевченка виникла масова політична організація – Рух (Народний рух України за перебудову). 8-10 вересня 1989 р. у Києві відбувся установчий з'їзд Народного руху України за перебудову. Головою Руху на з'їзді обрано письменника І. Драча.

У 1989 р. у Чернівцях відбувся перший фестиваль національної молодіжної музики «Червона рута». Він здійснив справжню революцію в українській культурі, вплинув на все суспільство. Фестиваль сприяв появі нової молодіжної музики, якої до цього не існувало. Багато пісень, виконаних уперше на фестивалі, одразу стали хітами, які співали мільйони людей.

У 1989 р. у Чернівцях відбувся перший фестиваль національної молодіжної музики «Червона рута». Він здійснив справжню революцію в українській культурі, вплинув на все суспільство. Фестиваль сприяв появі нової молодіжної музики, якої до цього не існувало. Багато пісень, виконаних уперше на фестивалі, одразу стали хітами, які співали мільйони людей.

Урок № 22

Дата: 05.12.2022

Тема: Утвердження незалежності України

Мета: охарактеризувати утвердження незалежності України, розвивати аналітичне мислення; виховувати повагу до Батьківщини.

Хід уроку:

Улітку 1989 р. страйк шахтарів охопив найважливіші вугледобувні райони СРСР, у тому числі Донбас і Львівсько-Волинський басейн. Хоча вони висували тоді здебільшого економічні вимоги, однак КППС не могла уже виставляти себе захисником інтересів робітничого класу.

28 вересня 1989 р. в Києві В. Щербинського було звільнено від обов'язків першого секретаря і члена Політбюро ЦК КПУ «у зв'язку з виходом на пенсію». Новим першим секретарем було обрано В. Івашка.

Піднесення національно-визвольного руху в роки «перебудови» яскраво виявилось в релігійній сфері. 1 грудня 1989 р. під час візиту до Ватикану Горбачов заявив про відновлення Української греко-католицької церкви. Боротьба УГКЦ за легалізацію стала прикладом для духовництва й вірян іншої забороненої радянською владою конфесії – Української автокефальної православної церкви (УАПЦ). У червні 1990 р. у Києві відбувся Всеукраїнський православний собор, який затвердив відродження УАПЦ і обрав патріархом Київським і всієї Руси-України керівника Північноамериканської митрополії УАПЦ митрополита Мстислава (Скрипника).

Проте центральною подією в суспільному житті республіки були вибори в березні 1990 р. народних депутатів до Верховної Ради України та місцевих Рад народних депутатів. Вихід на політичну арену значної кількості нових громадських об'єднань суттєво змінив характер виборів, які вперше за радянських часів були альтернативними. Уперше в історії України Верховна Рада республіки 15 травня 1990 р. почала працювати в парламентському режимі (сесія тривала не один-два дні, як раніше, а 60 робочих днів).

На виборах 1990р. парламентську більшість утворили комуністи («Група 239»), а демократи, сформувавши «Народну Раду,» у підсумку мали 126 мандатів. Після проведення виборів їх громадянська активність помітно зменшилася, натомість молодь вважала, що третина голосів демократів у Верховній Раді не є перемогою, адже для прийняття рішень потрібна більшість голосів. Ця думка, висловлена Олесем Донієм на конференції НРУ спричинила спротив у зали. Студенти вирішили активізувати власні дії – і розпочали Студентську революцію на граніті.

Революція на граніті (або Студентська революція на граніті) — кампанія широкомасштабних акцій ненасильницької громадянської непокори, заздалегідь організована українською молоддю, переважно студентами. Протести тривали з 2 по 17 жовтня 1990 року в УРСР. Стрижнем

протестних подій було студентське голодування у Києві (нинішньому Майдані Незалежності). Протести завершилися підписанням постанови Верховної Ради УРСР, яка гарантувала виконання вимог учасників протесту.

У 1989–1990 рр. з'являються паростки багатопартійності. Активізація політичного життя спричинила стрімке зростання національної свідомості населення. З 1990 р. почався рух за вихід із СРСР. 16 липня 1990 р. Верховна Рада УРСР прийняла Декларацію про державний суверенітет України, де проголошувалися верховенство, самостійність, повнота і неподільність влади республіки в межах її території, незалежність і рівноправність у зовнішніх відносинах.

У січня 1991 р. референдум серед кримчан щодо відновлення Кримської АРСР. Верховна Рада 12 лютого 1991 р. ухвалила закон, за яким у межах території Кримської області відновлювалася Кримська АРСР у складі УРСР. 28 червня 1991 р. Курултай опублікував Декларацію про національний суверенітет кримськотатарського народу.

24 серпня 1991 р. Верховна Рада Української РСР прийняла історичний документ – Акт проголошення незалежності України.

1 грудня 1991 р. Всеукраїнський референдум на підтвердження Акта проголошення незалежності України. Першим Президентом незалежної України став Л. Кравчук.

Через тиждень після українського референдуму, 8 грудня 1991 р., президент російської Федерації Б. Єльцин, Президент України Л. Кравчук і голова Верховної Ради білорусі С. Шушкевич зібралися в Біловезькій Пущі під Мінськом і заявили, що СРСР як суб'єкт міжнародного права та геополітична реальність припиняє існування. Була підписана угода про створення Співдружності Незалежних Держав (СНД).

Питання для самоперевірки:

1. Яке значення Чорнобильської катастрофи для людства?
2. У чому, на вашу думку, історичне значення розпаду советського союзу?

Домашнє завдання: законспектувати матеріал з теми та дати відповідь на питання для самоперевірки

Рекомендована література: Історія України. Сорочинська : підручник. - К: ЦУЛ, 2019; Історія України. Гісем О. В. : підручник . – Київ: Кондор, 2019

Шановні учні! Нагадую, що на виконанні вами завдання чекає моя електронна пошта:

kvasha.n.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: 093-74-98-200, але не пізніше 20:00